

24 APR. 2008

17670

Stimuleringsfonds voor de Pers
T.a.v. de heer dr. G.W. Noomen
Prinsessegracht 19
2514 AP Den Haag

Amsterdam, 21 april 2008

Ref: 940-1/TN

Betreft: Input NDP ten behoeve van de Persbrief van Minister Plasterk van OCenW

Geachte heer Noomen,

Graag maakt het bestuur van De Nederlandse Dagbladers gebruik van uw uitnodiging om onze zienswijze op de door u genoemde punten in te brengen ten behoeve van de Persbrief van de minister van OCW.

Wij behandelen onderstaand de door u genoemde onderwerpen.

1. Innovatie van de pers.

De NDP deelt de situatiebeschrijving over de dagbladsector, zoals door het Stimuleringsfonds voor de Pers geschetst in het rapport *De Krant Doorgeklikt*.

De NDP plaatst echter een kanttekening bij de door het Stimuleringsfonds gesignaleerde ontleding onder jongeren. Jongeren lezen niet zo zeer *minder*, ze lezen vooral *anders*. Dat wil zeggen: *online*. Dagbladuitgevers hebben deze ontwikkeling, die overigens voor de gehele populatie 13 + geldt, onderkend en zijn nagenoeg zonder uitzondering actief op het internet. De dagbladers anno 2008 *is* multimediaal. Krant in de Klas, de media-educatieorganisatie van de NDP, biedt om die reden in het primair en voortgezet onderwijs inmiddels naast gratis kranten, ook online toegang tot de websites van alle dagbladtitels.

Het Stimuleringsfonds signaleert terecht dat ondanks veranderende patronen in mediaconsumptie de professionele journalistiek zelf niet in het geding is. Tegelijkertijd moet worden vastgesteld dat bij burgers in toenemende mate de perceptie bestaat dat nieuws gratis is. Dit geldt vooral ten aanzien van het internet. Een partij als Google News die, voor zijn eigen nieuwsproduct zonder toestemming gebruik maakt van de digitale *content* van dagbladuitgevers, versterkt deze perceptie. Deze ontwikkeling dreigt zich te verbreden. Een sterke verankering van het auteurs- en databankenrecht is om die reden van groot belang. Dagbladuitgevers zelf participeren direct en via de World Association of Newspapers (WAN) in de ontwikkeling van het zogenoemde Automated Content Acces Protocol (ACAP), een tool dat uitgevers in staat stelt de toegang van *crawlers* van zoekmachines tot de digitale content te

Groep nederlandse dagbladpers

regelen. De NDP betreurt het dat het Stimuleringsfonds het innovatieve karakter van dit project niet heeft onderkend.

Niet het trekken van een groot publiek naar de nieuwssites die gekoppeld zijn aan de dagbladtitels stelt dagbladuitgevers voor een probleem, het ontbreken van een onderliggend duurzaam renderend business model plaatst uitgevers vooralsnog voor bedrijfseconomische afwegingen. Deze komen er in de praktijk op neer dat de online activiteiten in veel gevallen uit de inkomsten van printproducten worden gefinancierd. Uitgevers dienen de online business modellen zelf te ontwikkelen. De sterke merken die uitgevers met hun dagbladen hebben opgebouwd vormen hiervoor in potentie een goede basis.

Innovatie komt in de visie van de NDP voornamelijk tot stand binnen de afzonderlijke ondernemingen. Zij zijn verantwoordelijk voor de eigen continuïteit en concurreren onderling om marktaandeel. Binnen de ondernemingen is innovatie de resultante van visie, strategie, analyse van de markt, draagvlak binnen de onderneming, inschatting van ondernemersrisico en financiële spankracht. De eventuele bereidheid tot investeren is daar in grote lijnen van afhankelijk. Door het specifieke karakter van ondernemingen in de dagbladsector, is de input van hoofdredacties en journalisten onderdeel van het proces.

Overigens wil de NDP het door het Stimuleringsfonds gesignaleerde gebrek aan durf nuanceren. Verschillende dagbladuitgevers hebben de afgelopen jaren zeer substantiële bedragen geïnvesteerd in verschillende vormen van innovatie, zonder er zeker van te zijn dat nieuwe producten een plek in de markt kunnen verwerven. In de afgelopen twee jaar werden maar liefst drie nieuwe titels gelanceerd. Hierbij wordt aangetekend dat de gratis krant geen bedreiging is, maar een succesvolle nieuwe loot aan de stam van dagbladbranche. Dit laat overigens onverlet dat de komst van de gratis dagbladen heeft gezorgd voor een nieuwe dynamiek in de onderlinge concurrentieverhoudingen binnen de dagbladbranche.

Het Stimuleringsfonds stelt terecht dat de zorgplicht van de overheid zich niet moet beperken tot de publieke omroep en de innovatie van de publieke omroep (lees: internet). De NDP brengt waar mogelijk in herinnering dat van een publieke omroep die gefinancierd wordt door STER-inkomsten per definitie een concurrentievervalsend effect uitgaat. Als de publieke omroep zich tevens richt op internet en digitale kanalen geldt dit in versterkte mate.

Los hiervan is het van cruciaal belang dat de overheid de vrije marktwerking niet verder verstoort met onnodige of disproportionele beleidsmaatregelen. Dit gebeurt echter veelvuldig. Doordat verschillende departementen en soms de Tweede Kamer onafhankelijk van elkaar wetgeving initiëren, is van een samenhangend overheidsbeleid ten aanzien van de pers geen sprake. Soms zijn maatregelen die de sector raken zelfs contrair of hebben ze onbedoelde neveneffecten.

In het kader van innovatie kan de overheid de genoemde zorgplicht voor de dagbladpers gestalte geven met de volgende maatregelen:

1. Handhaving van het lage BTW-tarief, of beter, de introductie van een nultarief voor dagbladen. Het zou de ontwikkeling van digitale initiatieven ten goede komen als ook elektronische producten onder dit lage tarief zouden vallen.

Groep nederlandse dagbladers

Overigens kennen België, het Verenigd Koninkrijk, Noorwegen en Denemarken een BTW-nultarief voor dagbladen.

2. De overheid dient zich sterk te maken voor een goede wettelijke verankering van het auteursrecht.
3. Crossownership-beperkingen dienen te worden verruimd dan wel afgeschaft om de continuïteit van het traditionele dagbladbedrijf zeker te stellen.
4. Dagbladuitgevers die actief zijn op internet dienen buiten de werking van de richtlijn Audiovisuele mediadiensten te vallen. De richtlijn bevat bepalingen die betrekking hebben op de inhoud van media-uitingen, waaronder reclame. De NDP benadrukt dat de vrijheid van meningsuiting en de vrijheid van commerciële communicatie van groot belang zijn voor de ontwikkeling van zowel offline als online media. De overheid dient er bij de implementatie van de richtlijn voor te waken dat deze vrijheid niet onnodig wordt ingeperkt.

Dagbladuitgevers zien het als hun eigen verantwoordelijkheid om strategieën te ontwikkelen die succesvol zijn in het veranderende medialandschap. De sector vraagt dan ook niet om structurele financiële steun.

Welk beleid de overheid ook ten aanzien van de dagbladers voert, de onafhankelijkheid van de dagbladers, ook in financiële zin, mag nooit in het geding komen.

Evenmin mogen eventuele faciliteiten het bedrijfseconomische proces verstoren door het kostenniveau te versluieren in plaats van omlaag te brengen. Dit zou bijvoorbeeld het geval kunnen zijn bij het door het Stimuleringsfonds genoemde fiscale voordeel op journalistieke arbeid.

Generieke faciliteiten, zoals een BTW-nultarief en een fiscale stimulans voor adverteerders in dagbladen zijn welkom. Ook verdient het aanbeveling om de Franse regeling voor een fiscaal vriendelijke behandeling van investeringen in kranten en tijdschriften te onderzoeken op toepasbaarheid in een Nederlandse context. Als bijlage sturen wij de vertaling van de Franse regeling.

Dagbladuitgevers zoeken voortdurend naar mogelijkheden om de efficiency in de distributie van dagbladen te vergroten. Afhankelijk van de concrete uitwerking van mogelijke scenario's door de branche, kan de overheid de sector op dit terrein faciliteren.

De NDP pleit voor een handhaving van het regime aan steunmaatregelen zoals het Stimuleringsfonds deze thans tot zijn beschikking heeft en acht het van belang dat het Stimuleringsfonds kan beschikken over voldoende middelen om innovatie van de bedrijfstak verder te bevorderen.

2. Zelfregulering

Handhaving van de journalistieke kwaliteit is een verantwoordelijkheid van de sector zelf en dient onderwerp van zelfregulering te zijn. Dagbladuitgevers participeren daarom financieel en bestuurlijk in het zogeheten 'drieluik zelfregulering': de Raad voor de Journalistiek, de Nieuwsmonitor en de Stichting MediaDebat. De NDP is tevreden over het functioneren van het drieluik tot nu toe en ziet kansen om de zowel MediaDebat als de Nieuwsmonitor verder te ontwikkelen. De resultaten van het onderzoek van de Nieuwsmonitor wijzen op een grote inhoudelijke variëteit in de onderzochte dagbladen. Dergelijke feitelijke vaststellingen zijn van belang voor de discussie over pluriformiteit in de Nederlandse media. Het is daarom

Groep nederlandse dagbladpers

wenselijk het onderzoek van de Nieuwsmonitor uit te breiden naar radio en televisie. Het Stimuleringsfonds is in de ogen van de NDP de aangewezen instantie om uitbreiding van het onderzoeksterrein van de Nieuwsmonitor, van dagbladen naar andere media, te financieren.

De NDP staat in beginsel positief tegenover uitbreiding van de Raad voor de Journalistiek met een Ombudsman. De NDP zal echter pas definitief besluiten over de wenselijkheid van een mediaombudsman en over een eventuele financiële bijdrage aan een dergelijk orgaan zodra het internationaal vergelijkend onderzoek van de Raad voor de Journalistiek is afgerond en er een concreet voorstel ligt.

3. Mediafonds voor journalisten in conflictgebieden

De NDP heeft sympathie voor het voorstel van mevrouw F. Halsema van GroenLinks voor de oprichting van een Onafhankelijk Mediafonds Conflictgebieden waaruit journalisten financiële steun kunnen krijgen voor werk in conflictgebieden. De NDP ziet echter niet hoe bij de operationalisering van dit idee de onafhankelijkheid van de journalistiek kan worden gewaarborgd. Nader onderzoek naar de mogelijkheden hiertoe en discussie hierover met betrokkenen uit de sector zijn hier op zijn plaats.

De NDP kan zich voorstellen dat varianten op de gedachte om de pers in conflictgebieden te steunen door middel van een mediafonds, bijvoorbeeld het in samenwerking met de verzekeringsbranche uitwerken van een voor dit doelgeïnde polis, wel te operationaliseren zijn.

Tot slot

Het bestuur van de NDP dankt u voor de gelegenheid onze standpunten kenbaar te maken. In het geval de hoorzitting op 23 april doorgang vindt, zal de NDP daar graag aan deelnemen.

Tevens verwijzen wij naar de reactie van de koepelorganisatie het Nederlands Uitgeversverbond (NUV), waarbij de NDP is aangesloten, alsook naar de reacties van het Persinstituut en de Stichting MediaDebat.

Met vriendelijke groet,
Namens het bestuur van De Nederlandse Dagbladpers,

Drs. C.G.G. Spaan
Voorzitter

Association PRESSE et PLURALISME

Mecenaat ten gunste van de pers

Sinds 2007 kunnen lezers en bedrijven deels onbelaste donaties doen aan de geschreven pers (de pers valt voortaan onder de algemene wettelijke bepalingen van het mecenaat).

De belastingvermindering voor giften bedraagt 66% voor particulieren en 60% voor bedrijven. Let wel, het gaat hier om vermindering van de inkomsten- en vennootschapsbelasting, en niet om aftrek.

Om gevrijwaard te worden van belasting, moeten de giften via de Association Presse et Pluralisme lopen (voor giften die direct aan de begunstigden worden gedaan, geldt geen belastingvermindering).

De giften zullen worden gebruikt om het eigen vermogen van de mediabedrijven te vergroten of collectieve acties ter bevordering van pluralisme te financieren.

De donateurs: twee verschillende profielen

- De grote sponsors en industriëlen (ondernemingen en particulieren)
- Lezers die gehoor geven aan door de Association gedane oproepen tot vrijgevigheid en aan oproepen die door de persorganen worden geplaatst.

Gebruik van de giften: twee mogelijkheden

1. De giften zijn op naam gesteld, oftewel de donateur heeft de onderneming van zijn voorkeur aangegeven: de Association Presse et Pluralisme neemt een minderheidsbelang in het vermogen van het betreffende mediabedrijf ter waarde van het bedrag van de gift, tenminste indien het mediabedrijf zijn kapitaal openstelt.
2. De giften zijn niet op naam gesteld: het stuurcomité, bestaande uit externe personen om de transparantie te garanderen, kent de giften toe aan “pluralistische acties”.

Aard van denkbare « pluralistische acties »:

De niet op naam gestelde giften zullen worden gebruikt om “acties ter bevordering van pluralisme van de pers” te financieren, dat wil zeggen alle activiteiten die de toegang tot de betrokken persorganen verbeteren.

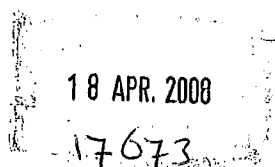
Deze activiteiten kunnen bijvoorbeeld bestaan uit:

- Gratis abonnementen voor bepaalde doelgroepen (jongeren, aankomende docenten...)
- Financiering van overnamesom van verkooppunten in gebieden waar economische omstandigheden de vestiging bemoeilijken (stadscentra)
- Publiciteitscampagnes ter bevordering van het lezen van kranten en tijdschriften
- Bijeenkomsten en seminars over pluralisme
- etc.

Persorganen die in aanmerking komen voor het mecenaat:

De persorganen die hiervoor in aanmerking komen zijn enerzijds alle dagbladen en anderzijds de publicaties die hooguit maandelijks verschijnen en gewijd zijn aan algemene en politieke informatie.

Den Haag, 11-4-2008

Stimuleringsfonds voor de Pers
T.a.v. dr. Wim Noomen, voorzitter
Prinsessegracht 19
2514 AP Den Haag

Parsifalstraat 41 - 2555 WH Den Haag
Tel. 070 3684460 Mob. 06 51995776
E-mail: janvangroesen@media-ombudsman.nl
www.media-ombudsman.nl

Betreft: voorbereiding persbrief minister Plasterk van O,C en W

Geachte heer Noomen,

In uw schrijven van 21 maart 2008, kenmerk 17607, vraagt u ten behoeve van uw advies aan minister Plasterk onze opvatting inzake enkele punten van zelfregulering van de media. Graag wil ik hierbij op uw verzoek ingaan. Ik zal daarbij de volgorde van de vraagpunten aanhouden zoals u die in de bijlage bij uw brief heeft aangegeven.

De Raad voor de Journalistiek

Huidig functioneren: Het huidig functioneren van de RvdJ past niet volledig meer bij de moderne indeling van het mediaveld. De Raad functioneert met name ten behoeve van traditionele media als dagbladen, maar heeft de omslag naar de nieuwe media en het digitale tijdperk niet gemaakt.

De Raad kampt met een geloofwaardigheidsprobleem in de Nederlandse journalistiek. Een illustratie daarvan is te vinden in het promotie-onderzoek (Veel raad, weinig baat) dat dr. Hans Menting in 2006 uitbracht naar aanleiding van het functioneren van de RvdJ. Bovendien laten de nieuwe digitale media zich weinig aan de Raad gelegen liggen en van de traditionele media zijn er enkele belangrijke die de Raad niet erkennen omdat de journalistieke inbreng in de Raad te gering wordt geacht.

Toekomstig functioneren: N.a.v. het vergelijkend onderzoek dat de RvdJ momenteel instelt naar het functioneren van Raden voor de Journalistiek in een aantal Westeuropese landen, zou het goed zijn als de Raad in aanpak en in samenstelling een modernisering ondergaat en zijn werkzaamheden tot de nieuwe media weet uit te breiden. Gezien de grote individualisering van de journalistieke professie, zal de Raad daarbij, om redenen van geloofwaardigheid, een tuchtrechtelijke bevoegdheid in overweging moeten nemen, voorzover deze geen aantasting betekent van de persvrijheid.

Het invoeren van een ombudsman bij de Raad ligt niet voor de hand gezien de matige ervaring die de Zweedse samenleving heeft met de nationale media-ombudsman, de enige media-ombudsman die op landelijk niveau werkzaam is.

Het verdient bovendien geen aanbeveling dat zich in de Nederlandse journalistiek een tweede media-ombudsman aandient, nu onder die naam al een andere organisatie actief is die geleidelijk haar naam heeft gevestigd. Het zou slechts tot verwarring leiden. De Stichting Media-ombudsman Nederland, opgericht in mei 2006 toen de NVJ en de daaraan nauw gelieerde RvdJ nog tegen de instelling van een ombudsman gekant waren, heeft zich weliswaar een andere taak gesteld, maar meent dat de uiteindelijke doelstelling, tw

zelfregulering, op een effectievere en bredere manier kan worden bereikt. De Stichting MON geeft daarmee inhoud aan de noodzakelijke vernieuwing van de journalistiek.

Taak voor de overheid: Om de onafhankelijkheid van de journalistiek te waarborgen dient de overheid zich afstandelijk te gedragen en de inrichting van de journalistieke sector aan de sector zelve over te laten. Voor de overheid ligt er wel een taak in het faciliteren van de mogelijkheden voor journalistieke organisaties die zich professioneel ontplooiën. Een belangrijk onderdeel daarvan is dat vernieuwing wordt gehonoreerd.

De Nieuwsmonitor

Huidig functioneren: De Nieuwsmonitor heeft zich al enkele malen bewezen als een belangwekkende journalistieke meetlat. Gegevens uit de monitor kunnen ontwikkelingen in de journalistiek duiden die tot beleidsaanpassingen kunnen leiden. Dat dit nog niet is kunnen geschieden, vindt zijn oorzaak in het feit dat de Nieuwsmonitor nog jong is en nog te fragmentarisch heeft geopereerd.

Toekomstig functioneren: Het verdient aanbeveling enige regelmaat in de Nieuwsmonitor aan te brengen, zodat de resultaten van de deelonderzoeken gemakkelijker met elkaar kunnen worden verbonden. De empirische waarde van de resultaten kan zodoende beter aanleiding geven tot gedegen conclusies.

Taak voor de overheid: faciliteren dat de Nieuwsmonitor kan uitgroeien tot een gezaghebbend instrument van media-toetsing.

Het Mediadebatbureau

Huidig functioneren: Het Mediadebatbureau heeft een moeilijke aanloopperiode gekend die nog niet achter de rug is. De keuze van het bureau om in kleine zaaltjes in het land journalistieke issues te bediscussieren, heeft naar de journalistieke sector nauwelijks uitstraling. Het feit dat er op veel erkende plaatsen (De Balie, het Permuseum etc) met steeds grotere frequentie en onder de vlag van bekende media (De Volkskrant, NRC Handelsblad etc) interessante debatten worden gehouden over journalistieke zaken of daaraan gerelateerde onderwerpen, overschaduwde de activiteit van het Mediadebatbureau.

Toekomstig functioneren: zonder drastische professionalisering zal het Mediadebatbureau een kwijnend bestaan leiden.

Taak voor de overheid: geen.

Veroorlooft u mij een algemene opmerking tot slot. Het fenomeen Drieluik zoals het hier aan de orde is, geniet in de journalistieke sector in Nederland weinig algemene bekendheid. Een van de redenen zou kunnen zijn dat het gros van de hedendaagse journalisten geen betrokkenheid heeft bij zaken die ogenschijnlijk niet direct raken aan zijn dagelijkse werkzaamheden.

Namens de Stichting Media-ombudsman Nederland hoop ik u met het bovenstaande van dienst te zijn geweest. Mocht u besluiten om op 23 april terzake een hoorzitting te organiseren, of mocht het onderwerp media-ombudsman op enigerlei wijze aan de orde komen, dan ben ik graag bereid op het bovenstaande een mondelinge toelichting te geven.

Met vriendelijke groet en hoogachting

Jan van Groesen
Voorzitter Stichting Media-ombudsman Nederland

24 APR. 2008

17674

Het Stimuleringsfonds voor de Pers
t.a.v. de heer dr. G.W. Noomen, voorzitter
Prinsessegracht 19
2514 AP DEN HAAG

Amsterdam, 18 april 2008
Ref: FV
Betreft: **Inbreng NUV t.b.v. persbrief OCW**

Geachte heer Noomen,

Bij brief van 21 maart jongstleden heeft u het bestuur van het Nederlands Uitgeversverbond verzocht zijn standpunt te geven over de volgende onderwerpen:

1. Innovatie van de pers
2. Zelfregulering
3. Wenselijkheid/mogelijkheid van mediafonds voor journalisten in conflictgebieden.

Deze onderwerpen zullen naar verwachting in de persbrief van minister Plasterk van OCW behandeld worden. Het ministerie van OCW heeft het Stimuleringsfonds voor de Pers gevraagd hierover een oordeel te vormen.

Graag geeft het NUV hieronder zijn visie op de in uw brief geformuleerde vraagpunten, ten behoeve van een verdere oordeelsvorming door het fonds en het ministerie van OCW.

1. Innovatie van de pers

Uitgevers van dagbladen en tijdschriften bieden hun informatie al lang niet meer alleen in printvorm aan, maar ook vaak via andere kanalen, zoals internet of mobiele telefoon. In het licht van deze multimediale ontwikkeling van de pers, vragen wij uw aandacht voor de volgende onderwerpen.

Ontsluiting van digitale content via ACAP

Het NUV is een voorvechter van het principe dat uitgevers de informatie die zij beschikbaar stellen op internet moeten kunnen beschermen. Toegang tot informatie is belangrijk, maar wel onder de voorwaarden die uitgevers daaraan stellen. Een sterke bescherming van het auteurs- en databankenrecht is juist ook op internet onmisbaar. Naast juridische bescherming bieden technische maatregelen ook de mogelijkheid om toegang te verlenen en om greep te hebben en houden op de wijze waarop deze informatie door anderen, zoals zoekmachines, wordt gebruikt. Het NUV verwelkomt en ondersteunt in dit verband van harte het project ACAP. ACAP staat voor Automated Content and Access Protocol (zie www.the-acap.org). ACAP is een technische taal die zoekmachines kunnen lezen, en die uitlegt wat met de content op websites mag gebeuren (zoals: mag het worden doorzocht, mag het worden overgenomen, hoeveel mag er worden overgenomen, welke delen mogen worden overgenomen en door wie, etc.). Het NUV ziet ACAP als een flexibel middel voor uitgevers dat het op een relatief eenvoudige wijze mogelijk maakt om nieuwe businessmodellen op internet te introduceren,

om meer waardevolle informatie te ontsluiten en om de samenwerking met zoekmachines te optimaliseren.

ACAP is ontwikkeld en wordt gesteund door internationale en Europese uitgevers(organisaties) en is gratis beschikbaar op de website van ACAP. Het NUV ziet ACAP als een middel dat bijdraagt aan een gezonde ontwikkeling van webinformatiediensten, en brengt het daarom graag onder uw aandacht en de aandacht van zijn leden. Het is vervolgens aan de individuele uitgevers zelf om ACAP op hun webcontent toe te passen.

Mediacompetenties

In uw brief geeft u aan dat betrokkenen in 'persland' voor de taak staan bij voortdurende in te spelen op het multimediale gedrag van lezer en adverteerder en daartoe een multimediaal aanbod zullen moeten ontwikkelen. In dit kader is opleiding die 'multimediaproef' is ook een belangrijk element.

Het NUV onderzoekt samen met het Centrum voor Merk en Communicatie (CMC) en het Koninklijke Verbond van Grafische Ondernemingen (KVGGO) wat de veranderingen in de media- en communicatiesector voor invloed hebben op de benodigde competenties van medewerkers. Op deze wijze willen partijen actief bijdragen aan de opzet van passende opleidingsmogelijkheden voor werknemers in de sterk veranderende mediasector.

Het project mediacompetenties wordt uitgevoerd door Kenniscentrum GOC en bestaat uit drie onderdelen: onderzoek, ontwikkeling en realisatie. In de onderzoeksfase is aan TNO ICT gevraagd om in beeld te brengen wat de veranderingen in de sector precies inhouden (schets van het huidige medialandschap, veranderend mediaconsumptiegedrag en de dynamiek tussen beide), wat dat op de langere termijn betekent en waar de kansen liggen. Inmiddels is het TNO-rapport 'Toekomstvisie Media Waardeweb, impact op activiteiten en kansen voor samenwerking' verschenen. Dit rapport levert de bouwstenen om te kunnen bepalen over welke competenties medewerkers in de media- en communicatiesector moeten beschikken. Het project mediacompetenties is zoals u weet mede mogelijk gemaakt door een bijdrage van het Stimuleringsfonds voor de Pers. Het project laat zien dat de sector met het oog op innovatie waarde hecht aan educatie en zich actief inspant om ook op opleidingsniveau in te spelen op de snelle multimediale ontwikkelingen. Het NUV juicht het toe dat via de onderzoekssubsidie van uw fonds de innovatie in de mediasector wordt gesteund. Dit project zou dan ook als voorbeeld van 'good practice' in de persbrief van OCW kunnen worden genoemd.

Digitaal archiveren en ontsluiten van dagbladen en tijdschriften

Uitgevers werken graag mee aan de digitale preservatie en ontsluiting van informatie, ook als dit bijvoorbeeld door bibliotheken gebeurt, zolang het auteursrecht daarbij maar wordt gerespecteerd en zolang de activiteiten niet botsen met businessmodellen van uitgevers. De overheid geeft substantiële subsidies aan digitaliseringsprojecten (denk aan de Databank Digitale Dagbladen van de Koninklijke Bibliotheek, waarover overleg plaatsvindt met NUV/NDP), zonder daarbij altijd vroegtijdig voldoende aandacht te besteden aan de rechten die op de te digitaliseren publicaties liggen en de rol die uitgevers zelf kunnen spelen op het gebied van digitaliseren en ontsluiten van informatie. Steeds meer uitgevers zijn zelf immers ook bezig met het digitaliseren van hun archieven. Het NUV pleit er dan ook voor dat de overheid samenwerking tussen bibliotheken, archieven en uitgevers stimuleert, en dat bij de

subsidieverstrekking als voorwaarde wordt gesteld dat de auteursrechten al in de eerste fase van het digitaliseringsproces goed worden geregeld.

In het kader van het digitaliseren van collecties in het algemeen, wordt vaak gediscussieerd over de zogenaamde verweesde werken. Dit zijn werken die nog wel auteursrechtelijk beschermd zijn, maar waarvan de huidige rechthebbende onbekend is, of niet te vinden is na een redelijke zoektocht. In een speciale Europese werkgroep, waarin onder meer de Europese uitgeversorganisaties zijn vertegenwoordigd, wordt gekeken of er richtlijnen kunnen worden opgesteld voor de stappen die moeten worden doorlopen om rechthebbenden te vinden. Pas als deze stappen zijn doorlopen, is sprake van een redelijke zoektocht en kan worden beoordeeld of de rechthebbende inderdaad niet meer kan worden gevonden, en het dus om een verweesd werk gaat. Een eerste ontwerp van deze richtlijnen wordt in april in de Europese werkgroep besproken.

Bibliotheken willen graag een oplossing voor het digitaliseren van verweesde werken. In Nederland praat de koepelorganisatie voor bibliotheken FOBID hierover met rechthebbenden. De Stichting Auteursrechtbelangen, waarbij het NUV is aangesloten, onderzoekt in hoeverre een gezamenlijke oplossing mogelijk is. Eind april zal meer informatie hierover bekend worden. De betrokken collectieve beheersorganisaties zullen worden opgeroepen zich in te spannen om hun databanken met gegevens van rechthebbenden voor digitaliseringprojecten beschikbaar te stellen. De overheid zou dergelijke projecten moeten steunen in het belang van de ontsluiting van cultureel erfgoed.

Reclamebeperkingen

Op internet zijn uitgevers van dagbladen en tijdschriften in belangrijke mate afhankelijk van advertentieinkomsten. Uit onderzoek blijkt dat de bestedingen aan internetreclame steeds meer toenemen. Advertentieinkomsten dragen dus in belangrijke mate bij aan innovatie in de pers. Het is zowel voor online als 'offline' pers van groot belang dat er geen nieuwe reclamebeperkingen komen. Het baart het NUV dan ook grote zorgen dat in Brussel wordt gediscussieerd over mogelijk nieuwe advertentiebeperkingen voor reclame voor personenauto's (i.v.m. het terugdringen van de CO₂-uitstoot) en in de Tweede Kamer over een verbod van leenreclames. Voordat er nieuwe beperkingen of zelfs verboden worden voorgesteld, zal eerst grondig onderzoek moeten worden gedaan naar de effecten hiervan, en moet worden nagegaan of het beoogde doel (zoals milieubescherming) daarmee wel wordt bereikt. Mochten er al aanscherpingen van reclameregels nodig zijn, dan kunnen deze prima via zelfregulering worden doorgevoerd.

Media en adverteerders nemen hun maatschappelijke verantwoordelijkheid en hebben met de Stichting Reclame Code een goed functionerend stelsel van zelfregulering ingesteld. De overheid zou deze zelfregulering moeten blijven steunen en de belangrijke rol ervan moeten erkennen.

Laag btw-tarief voor online pers

Om een laagdrempelige toegang tot cultuur en informatie mogelijk te houden, moeten persproducten niet van overheidswege duurder worden gemaakt. Een laag btw-tarief draagt bij aan leesbevordering, een pluriforme pers en een bloeiende en concurrerende kenniseconomie. Juist om deze redenen zou ook op digitale uitgeefproducten een verlaagd tarief van toepassing moeten zijn. Dat is nu niet het geval. In het kader van het stimuleren van

de innovatie in de pers, is het onlogisch en niet wenselijk dat op online-pers een hoog btw-tarief van toepassing is. Het NUV pleit dan ook samen met zijn Europese zusterorganisaties voor de invoering op Europees niveau (aangezien dit niet op nationaal niveau kan worden geregeld) van een laag btw-tarief op online-pers en digitale uitgeefproducten in het algemeen.

Samenhangend mediabeleid

Het NUV is groot pleitbezorger van een samenhangend en toekomstbestendig mediabeleid. Het NUV zou hier nog eens willen herhalen dat stimulerende overheidsmaatregelen (zoals op het gebied van leesbevordering, crossmediale samenwerking en het waarborgen van een toegankelijk en divers informatieaanbod) veel beter tot hun recht kunnen komen indien zij in een breed kader worden gezien (en bij voorkeur door middel van interdepartementale afstemming tot stand komen) en vroegtijdig met alle betrokkenen worden besproken. Een samenhangend mediabeleid houdt rekening met de specifieke kenmerken van de uitgeverijsector en met de impact van de verschillende maatregelen op de media.

2. Zelfregulering

In de persbrief van OCW zal het zogenaamde drieluik van zelfregulering aan de orde komen. Dit drieluik wordt als volgt in uw brief van 21 maart jl. omschreven: 'versterking Raad voor de Journalistiek – met inbegrip van de gedachte van invoering van een mediaombudsman -, Nieuwsmonitor en Mediadebatbureau.

In het kader van dit onderwerp, wil het NUV graag stilstaan bij het belang van persvrijheid. De uitingsvrijheid is een basisvoorwaarde van democratie en uitgevers vervullen daarbij een vitale functie. Deze vrijheid is een fundamenteel recht en moet te allen tijde worden verdedigd en niet door nieuwe wetgeving of uitbreiding van opsporingsbevoegdheden onnodig worden ingeperkt. De overheid dient zich ten opzichte van de vrije pers terughoudend op te stellen. Met klachten over journalistieke activiteiten kan men altijd terecht bij de Raad voor de Journalistiek, een orgaan van zelfregulering voor de media. Een versterking van deze zelfregulering ten behoeve van de consument kan door het NUV worden gesteund, mits dit volledig in overleg gebeurt met, en breed gedragen wordt door, alle betrokken partijen. Voor het overige verwijst het NUV graag naar de reactie die u van de Groep Nederlandse Dagbladpers (NDP) van het NUV heeft ontvangen.

Het NUV wil hier nog opmerken dat een goede bronbescherming van journalisten onmisbaar is voor onafhankelijke en kwalitatieve journalistiek en het in de openbaarheid brengen van misstanden. Het NUV is voorstander van een sterk verschoningsrecht voor journalisten met een duidelijke, rechtszekere verankering in het Nederlandse juridisch stelsel. Die verankering vindt momenteel plaats via Nederlandse en Europese jurisprudentie. Een wettelijke verankering is alleen wenselijk als deze een duidelijke toegevoegde waarde heeft ten opzichte van de huidige situatie en niet leidt tot beperkingen of onzekerheden.

3. Mediafonds journalisten in conflictgebieden

Over de vraag in hoeverre uitgevers naast de al bestaande ad-hoc steun (zowel via de branche als op individueel niveau) op brancheniveau kunnen bijdragen aan het vrij kunnen verrichten van het journalistieke vak, zoals door middel van fondsen, vindt binnen het NUV momenteel nog overleg plaats.

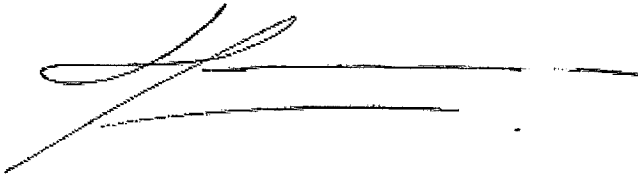
Tot slot

In deze brief is het NUV ingegaan op de door het Stimuleringsfonds voorgelegde onderwerpen. Aan de hand van deze onderwerpen heeft het NUV ook aandacht gevraagd voor aanverwante onderwerpen. Ter aanvulling van deze brief verwijst het NUV graag nog eens naar de afzonderlijke reactie die u van de NDP heeft ontvangen.

Indien u nog vragen of opmerkingen heeft, kunt u contact opnemen met Fiona Vening, secretaris Economische en Juridische Zaken van het NUV.

Met vriendelijke groet en hoogachting,

drs. L.M.L.H.A. Hermans

voorzitter

24 APR. 2008

17675

MediaDebat

podium voor pers en publiek

Stichting MediaDebat

Postbus 75997

1070 AZ Amsterdam

Tel 020 6766771

redactie@mediadebat.nl

www.mediadebat.nl

Stimuleringsfonds voor de Pers

t.a.v. dr. G.W.Noomen

Prinsessegracht 19

2514 AP Den Haag

**Antwoord van Stichting MediaDebat op vragen Stimuleringsfonds voor de Pers,
tbv persbrief minister R. Plasterk van OCenW**

Inleiding en huidig functioneren

Het Drieluik Zelfregulering heeft in de eerste jaren van zijn bestaan (2005 tot en met 2007) gefunctioneerd in een snel veranderende omgeving. Er ontstonden andere omgangsvormen en andere mores, zowel bij publiek als pers. Om een schets daarvan te beperken tot de mediasector zelf: nieuwe media doen hun intrede, traditionele media zoeken een nieuw bestaan, grenzen tussen media verschuiven, internet zorgt voor verandering in media-aandacht en mediagedrag. Dat vindt zijn weerslag op alle media en journalisten; gedrukt, internet, audio en audiovisueel.

De stichting MediaDebat heeft, na de aanvangsperiode in 2005, in 2006 en 2007 met tal van experimentele aspecten overal in Nederland debatten georganiseerd, dikwijls binnen tien of veertien dagen na een heftig nieuwsfeit, een confrontatie van meningen over het gedrag van de pers of discussie over de (lokale, regionale) media. Soms waren wij geïnspireerd door uitspraken van de Raad voor de Journalistiek. Enkele malen organiseerden wij een debat naar aanleiding van bevindingen die de Nieuwsmonitor presenteerde.

Het is nu, in 2008, tijd om te overwegen de drie afzonderlijke initiatieven van zelfregulering duidelijker te presenteren; wij wilden dit jaar ons eigen aandeel scherper presenteren, meer aan de weg timmeren in aankondiging en voorbereiding van debatten, meer achteraf zelf publiceren, onze evaluatie en conclusies uitventen over de debatten met hoogwaardige meningen. Helaas staat ons budget uitvoering van dit voornemen (zie Plan 2008 – 2011) in de weg.

Wij gaan in 2008 gesprekken aan met de andere partijen in het Drieluik om te zoeken naar meer onderlinge verbindingen. Dat kan leiden tot inspiratie over en weer; versterking en ideeënuitswisseling. Zoals aangekondigd in het overleg van de minister met vertegenwoordigers van Raad voor de Journalistiek en Stichting Mediadebat, NVJ en NDP op

22 november 2007, gaan wij, aansluitend aan het internationale onderzoek van de Raad voor de Journalistiek naar raden voor journalistiek en de ombudsfuncties in Europa, in gesprek over intensievere samenwerking en vervlechting. Een mogelijk platform met een overkoepelend bestuur is daarbij een tweede optie.

Daarbij hoort een duidelijk gezicht naar buiten. Dat kan een instantie of persoon zijn die blijk geeft de zorgen van burgers over bepaalde mediagedragingen te begrijpen en tegelijkertijd dat gedrag kan uitleggen..

We benadrukken hierbij dat we voornamelijk in het midden willen laten of deze instantie ook door één persoon naar buiten toe vertegenwoordigd zou moeten worden. Het medialandschap vormt immers niet voor niets een pluriform en breed geschakeerd palet van meningen. Het zou voor het draagvlak binnen de sector wel eens contraproductief kunnen werken om letterlijk één zedenmeester te benoemen, die alle media de maat neemt.

Wel is het belangrijk voor het publiek om te weten dat er een snel werkende, goed bereikbare en breed gedragen klachteninstantie is, die een oordeel over journalistiek werkwijzen en publicaties geeft en daarnaast openstaat voor publiek debat en publieke verantwoording.

Zo'n herkenbaar platform zou tevens kunnen dienen om de financiële bijdragen uit de sector en van daarbuiten via één organisatie te laten lopen.

Toekomst

Voor MediaDebat: meer publiciteit per debat vooraf en achteraf, inclusief evaluatie van debatten en van discussiepunten. Aantal debatten afhankelijk van financiering.

Nauwer samenwerking tussen onderdelen van drieluik zelfregulering, met name RvdJ en MD, en zoeken naar verbreding en scherper gezamenlijke evaluatie.

Snelle afvang en behandeling van spoedklachten bij de Raad voor de Journalistiek door gerespecteerd journalist; daarmee mogelijkheid creëren voor tweede instantie bij de Raad en kans om als MediaDebat met deze figuur snelle samenwerking te vinden..

Taak overheid

De mediasector voelt zich, ondanks de harde onderlinge concurrentie en sterke marktwerking in de media, breed verantwoordelijk voor zelfregulering; individueel en/of collectief. De overheid en/of het Stimuleringsfonds voor de Pers kan behulpzaam zijn bij sectorbreed gesteunde / gefinancierde studies, verkenningen rond start van nieuwe initiatieven van de sector op het gebied van zelfregulering en het inspireren van de publieke omroep om deel te nemen aan de zelfregulering.

Waar sprake is van financiering door de overheid, dient die een werkzame vorm te hebben, die de onafhankelijke positie van de media niet in het gedrang brengt.

Amsterdam, 17 april 2008

i.o. (Kathrin de Klein, Coördinator mediadebat)

Agnes Koerts, voorzitter bestuur Stichting Mediadebat

Joh. Vermeerstraat 22, Postbus 75997, 1070 AZ Amsterdam
Telefoon (020) 676 67 71, Fax (020) 662 49 01
Postbank 418318, E-mail: vereniging@nvj.nl

25 APR. 2008

Stimuleringsfonds voor de Pers
t.a.v. dr G.W. Noomen
Prinsessegracht 19
2514 AP DEN HAAG

Amsterdam, 24 april 2008

Geachte heer Noomen,

In antwoord op de door u bij brief van 21 maart jl. gestelde vragen, treft u hierbij onze bijdrage.

I. Innovatie van de pers

Deze zomer wordt de persbrief van de minister van OCW, Ronald Plasterk verwacht. Aan de NVJ is gevraagd om input te geven voor deze persbrief. Onder ander op de onderdelen stimulering innovatie, zelfregulering en het opzetten van een waarborgfonds voor journalisten.

Innovatie

De NVJ onderschrijft de schets van het Stimuleringsfonds over de overgangsfase waarin de perssector op dit moment verkeert. De perssector investeert weliswaar in nieuwe technologie, maar die investering gaat slechts mondjesmaat gepaard met investeringen in journalistieke innovatie.

Daardoor zijn de innovaties op redactioneel gebied nog beperkt zichtbaar en dreigt de scheppende en bewakende rol van de pers, zoals deze zich in de geschreven pers en in de AV-sector heeft ontwikkeld, niet voortgezet te worden in de nieuwe, digitale wereld. Er wordt nog onvoldoende gebruik gemaakt van het journalistieke potentieel dat het internet biedt, naast de commerciële mogelijkheden van het net. Daarvoor zijn investeringen noodzakelijk.

Ook het beter beschermen van de digitale omgeving zou voor een impuls kunnen zorgen. Digitale journalistieke investeringen zijn nu vaak niet lonend omdat de bescherming van creatief materiaal in een digitale omgeving moeilijk te handhaven is en betaalmodellen omslachtig zijn, waardoor gratis de norm is geworden.

Op het gebied van innovatie acht de NVJ het van groot belang dat mediabedrijven en met name de redacties zonder druk van onmiddellijke financiële resultaten, de ruimte krijgen om te investeren in journalistieke vernieuwingen. Een goed voor de journalistiek toegankelijk fonds kan hierin een constructieve rol spelen.

De NVJ heeft met steun van het stimuleringsfonds hier ook inhoud aan gegeven, o.a. door het opzetten van een innovatieve kennisdatabank, die een impuls moet geven aan de sector op het gebied van journalistieke innovatie en komend jaar verder moet worden uitgebouwd.

Dit project, **Innovatie dagbladjournalistiek**, heeft afgelopen jaar geresulteerd in een website, www.denieuwekrant.eu, waarop innovatieve ideeën uit binnen- en buitenland zijn verzameld. Journalisten worden uitgenodigd om mee te denken over nieuwe manieren om de dagbladjournalistiek te benaderen. Het innovatieplatform ondersteunt vernieuwingen met praktijkvoorbeelden, discussies en workshops. Een goed toegankelijk fonds, waaruit innovatieve ideeën uit de dagbladsector kunnen worden gerealiseerd, is daarbij van cruciaal belang.

Een concrete invulling voor zo'n innovatief project vormt de aanvraag vanuit NVJ/Villamedia om een inhoudelijk gedreven netwerksite op te zetten, die anders dan de bestaande netwerkinitiatieven als Hyves of LinkedIn, vooral ook journalistiek inhoudelijk gedreven is.

Tenslotte mist de NVJ in de aanbevelingen van het Stimuleringsfonds aandacht voor algemene drempelverlagende maatregelen voor de media, die het voor bestaande mediabedrijven en nieuwe toetreders eenvoudiger maken om nieuwe arbeidsintensieve producten te introduceren of bestaande te handhaven in de mediamarkt. Daarbij valt te denken aan een speciaal belastingtarief voor journalistieke arbeid, verlaging van het btw-tarief naar 0% voor zowel digitale als traditionele media en het creëren van een laagdrempelige infrastructuur, bv door het beschikbaar stellen van CMS-systemen of distributiesystemen voor journalistieke doelen of door het financieel stimuleren van scholing en training.

II. Zelfregulering

Als beroepsvereniging voelt de NVJ een verantwoordelijkheid om de kwaliteit van de beroepsuitoefening hoog te houden. Dat begint al op de opleidingen journalistiek, waar de aankomende journalisten de regels van het vak geleerd krijgen. Ook via een actieve steun aan het zogenaamde "Drieluik Zelfregulering", Stichting Mediadebat, de Raad voor de Journalistiek en het wetenschappelijk instituut de Nieuwsmonitor dragen wij hieraan bij.

Het Drieluik Zelfregulering heeft in de eerste jaren van zijn bestaan (2005 tot en met 2007) gefunctioneerd in een snel veranderende omgeving. Er ontstonden andere omgangsvormen en andere mores, zowel bij publiek als pers. Om een schets daarvan te beperken tot de mediasector zelf: nieuwe media doen hun intrede, traditionele media zoeken een nieuw bestaan, grenzen tussen media verschuiven, internet zorgt voor verandering in media-aandacht en mediagedrag. Dat vindt zijn weerslag op alle media en journalisten; gedrukt, internet, audio en audiovisueel.

De afzonderlijke onderdelen van het drieluik beziend, kan geconstateerd worden dat de Raad haar stevige positie als onafhankelijke klachtinstantie heeft bestendigd, en door de deelname van de belangrijkste media in Nederland, kan bogen op een stevig draagvlak. Dit voorjaar zal de Raad voor de Journalistiek beziend in hoeverre een aanpassing van haar werkwijze wenselijk is, om tegemoet te komen aan de kritiek dat een snellere klachtenafhandeling noodzakelijk is alsmede de mogelijkheid om in beroep te kunnen gaan tegen een uitspraak van de Raad.

De aanbevelingen volgend uit een onderzoek in de ons omringende landen, uitgevoerd door de Raad, worden in dat verband door de NVJ als deelnemer in het bestuur van de Raad afgewacht.

Stichting MediaDebat heeft, na de aanvangsperiode in 2005, in 2006 en 2007 met tal van experimentele aspecten overal in Nederland debatten georganiseerd, dikwijls binnen tien of veertien dagen na een heftig nieuwsfeit, een confrontatie van meningen over het gedrag van de pers of discussie over de (lokale, regionale) media. Soms geïnspireerd door uitspraken van de Raad voor de Journalistiek. Enkele malen naar aanleiding van bevindingen die de Nieuwsmonitor presenteerde.

Alhoewel de naamsbekendheid van “Mediadebat” bij pers en publiek, wellicht mede door de gekozen “soortnaam” en het bescheiden promotiebudget nog te wensen overlaat, zijn wij van mening dat Mediadebat een wezenlijke rol vervuld binnen het drieluik in het op gang brengen van discussies met vakgenoten en publiek over het functioneren van de media. Een functie die de NVJ ook verder wil ondersteunen.

Het derde onderdeel van het Drieluik, de Nieuwsmonitor heeft geheel onafhankelijk van de NVJ en andere sectorvertegenwoordigende instanties gefunctioneerd. Ook de deelname van actieve media binnen de Monitor ontbreekt, waardoor de aansluiting tussen onderzoek en praktijk wel eens uit het oog dreigt te raken. Voor een wetenschappelijk instituut wellicht noodzakelijk, doch daardoor moeilijk te rijmen met het noodzakelijke draagvlak en bekendheid binnen de sector.

Het is nu, in 2008, tijd om meer cohesie te scheppen tussen de drie afzonderlijke initiatieven van zelfregulering.

De NVJ gaat, via haar deelname in de besturen van de betreffende zelfreguleringsonderdelen, in 2008 aandringen op meer onderlinge dialoog en samenwerking.

Dat kan leiden tot inspiratie over en weer; versterking en ideeënuitswisseling. Zoals aangekondigd in het overleg van de minister met vertegenwoordigers van Raad voor de Journalistiek en Stichting Mediadebat, NVJ en NDP op 22 november 2007, gaan wij, aansluitend aan het internationale onderzoek van de Raad voor de Journalistiek naar raden voor journalistiek en de ombudsfuncties in Europa, in gesprek over intensievere samenwerking en vervlechting. Een mogelijk platform met een overkoepelend bestuur is daarbij een tweede optie. Daarbij hoort een duidelijk gezicht naar buiten.

Dat kan een instantie of persoon zijn die blijk geeft de zorgen van burgers over bepaalde mediagedragingen te begrijpen en tegelijkertijd dat gedrag kan uitleggen..

We benadrukken hierbij dat we vooralsnog in het midden willen laten of deze instantie ook door één persoon naar buiten toe vertegenwoordigd zou moeten worden. Het medialandschap vormt immers niet voor niets een pluriform en breed geschakeerd palet van meningen. Het zou voor het draagvlak binnen de sector wel eens contraproductief kunnen werken om letterlijk één zedenmeester te benoemen, die alle media de maat neemt.

Wel is het belangrijk voor het publiek om te weten dat er een snel werkende, goed bereikbare en breed gedragen klachteninstantie is, die een oordeel over journalistiek werkwijzen en publicaties geeft en daarnaast openstaat voor publiek debat en publieke verantwoording.

Zo'n herkenbaar platform zou tevens kunnen dienen om de financiële bijdragen uit de sector en van daarbuiten via één organisatie te laten lopen.

Toekomst

Nauwer samenwerking tussen onderdelen van drieluik zelfregulering, met name Raad voor de Journalistiek en MediaDebat, en zoeken naar verbreding en meer zichtbaarheid in sector en naar publiek.

Snelle afvang en behandeling van spoedklachten bij de Raad voor de Journalistiek door bv. de voorzitter van de Raad of een kleine kamer; daarmee mogelijkheid creëren voor tweede instantie bij de Raad en kans om ook in debatten met publiek en sector met deze figuur snelle samenwerking te vinden..

Taak overheid

De mediasector voelt zich, ondanks de harde onderlinge concurrentie en sterke marktwerking in de media, breed verantwoordelijk voor zelfregulering; individueel en/of collectief. De overheid en/of het Stimuleringsfonds voor de Pers kan behulpzaam zijn bij sectorbreed gesteunde / geïnitieerde studies, verkenningen rond start van nieuwe initiatieven van de sector op het gebied van zelfregulering en het inspireren van de publieke omroep om deel te nemen aan de zelfregulering.

Waar sprake is van financiering door de overheid, dient die een werkzame vorm te hebben, die de onafhankelijke positie van de media niet in het gedrang brengt.

III. Waarborgfonds voor de media

Verslaggeving uit conflictgebieden is vaak ingewikkeld, gevaarlijk en enorm kostbaar. Toch is het, juist nu Nederland op verschillende plaatsen in de wereld actief is in conflictgebieden, des te belangrijker dat Nederlandse burgers zich ook een mening kunnen vormen over het optreden van Nederlandse militairen. Het publiek (en de politiek) moet zich een beeld kunnen vormen over de situatie in de landen waar Nederland aanwezig is.

Het meereizen met de militaire troepen, het zogenaamd "embedded" verslagdoen, geeft een relevant, doch tamelijk eindimensionaal beeld van een conflict.

Om de pluriformiteit van de internationale verslaggeving te ondersteunen zou het verlagen van de drempel voor onafhankelijke verslaggeving in oorlogsgebieden gestimuleerd kunnen worden via een waarborgfonds.

Daar waar mogelijk zouden media via deze weg beter in staat worden gesteld om onafhankelijk verslag te doen uit dit soort gebieden. De drempels hiervoor zijn, vanwege torenhoge verzekeringspremies, voorbereidings-, uitrustings- en reiskosten, erg hoog. Slechts zeer weinig media zijn in staat om eigen journalisten verslag te laten doen.

Een (mede) door de overheid c.q. het stimuleringsfonds gefinancierd onafhankelijk waarborgfonds zou in het leven kunnen worden geroepen om de geschetste drempels iets te verlagen. De kosten van verzekering, die soms oploopt tot meer dan 1500 euro per dag, zou door dit fonds ondervangen kunnen worden. Ook zou een professionele training/ voorbereiding van journalisten die naar oorlogsgebieden gaan, uit een dergelijk, onafhankelijk bestuurd fonds gefinancierd kunnen worden. Daarnaast zou gedacht kunnen worden aan het verstrekken van kogelvrije vesten en tenslotte de eventueel noodzakelijke nazorg (debriefing).

Zowel reguliere media als professioneel opererende freelancers (bv. te onderscheiden via een internationale IFJ-perskaart) zouden een beroep kunnen doen op dit fonds.

Bij de oprichting van dit fonds zouden Genootschap, NVJ en Stimuleringsfonds betrokken kunnen worden. Voor wat betreft de uitvoering zou een deelneming vanuit de bond van verzekeraars ook voorstelbaar kunnen zijn.

Tot zover de beantwoording van de door u aan ons gestelde vragen.
Tot een mondelinge toelichting zijn wij gaarne bereid.

Met vriendelijke groet,

pla
A handwritten signature in black ink, appearing to be 'pla' followed by a stylized flourish.

Thomas Bruning
Algemeen secretaris NVJ

08 MEI 2008

17693

SECRETARIAAT
P/A JOH. VERMEERSTRAAT 22
1071 DR AMSTERDAM
TEL: 020-6735727
FAX: 020-6799065
EMAIL: raad@rvdj.nl
WEBSITE: www.rvdj.nl

Stimuleringsfonds voor de Pers
t.a.v. de heer dr. G.W. Noomen
Prinsessegracht 19
2514 AP DEN HAAG

Amsterdam, 28 april 2008

Betreft: voorbereiding persbrief; uw kenmerk: 17606

Geachte heer Noomen,

Naar aanleiding van uw brief van 21 maart jl. – en onder verwijzing naar het contact van de heer Lichtenberg met mevrouw Koene over het uitstel voor het geven van een reactie en de mogelijkheid voor het geven van een mondelinge toelichting – berichten wij u het volgende.

In uw brief verzoekt u ons u te informeren over onze zienswijze betreffende het huidig en toekomstig functioneren van het zogeheten ‘drieluik zelfregulering’ en een mogelijke taak van de overheid ter zake.

Inleiding en huidige situatie

Het belang van een goed functioneren van de Raad voor de Journalistiek wordt bijna dagelijks groter, nu de media zich steeds meer publiek moeten verantwoorden voor hun gedragingen. De Raad deelt de in de journalistiek geldende overtuiging dat de overheid zich zo min mogelijk met de pers moet inlaten, en dat de sector de regulering vooral zelf moet oppakken. Als instantie waar burgers en instellingen, via een laagdrempelige procedure, terecht kunnen met klachten over journalistieke gedragingen, is de Raad bij uitstek het orgaan voor zelfregulering binnen de media. Daarnaast is de Raad tevens het instituut voor de opinievorming over en ontwikkeling van journalistieke normen, doordat in de uitspraken algemene uitgangspunten (bijvoorbeeld over het toepassen van wederhoor) worden vastgelegd.

Het bestuur van de Stichting Raad voor de Journalistiek beijvert zich al geruime tijd voor een betere positionering van de Raad en in de afgelopen jaren is al een flink aantal stappen gezet om de positie van de Raad te verstevigen. Zo is in 2003 de mogelijkheid van een versnelde procedure ingevoerd en is in 2004 de website toegankelijker gemaakt. In 2005 is het secretariaat versterkt, zijn freelance-griffiers aangetrokken en is het aantal raadsleden uitgebreid. Hierdoor kan de Raad vaker zittingen houden en aanzienlijk sneller uitspraken doen dan voorheen.

Verder is het van belang dat de Raad meer zichtbaar wordt in de samenleving. In dat kader hebben wij in 2007 een leidraad gepresenteerd, die het mogelijk maakt dat de journalistiek en het publiek gemakkelijk kennis kunnen nemen van de algemene standpunten waardoor de Raad zich bij de beoordeling van klachten laat leiden. Bovendien gaan wij steeds vaker in op uitnodigingen voor bijeenkomsten over de ethiek van de journalistiek. Een overzicht van onze werkzaamheden ter zake is opgenomen in het jaarverslag van de Raad over 2007, dat u hierbij aantreft.

Toekomst

Zoals u bekend is de secretaris van de Raad voor de Journalistiek – met subsidie van het Stimuleringsfonds – bezig met een vergelijkend onderzoek naar Raden voor de Journalistiek en daarmee vergelijkbare organisaties in vijf West-Europese landen. Dit onderzoek is erop gericht dat wij aan de hand van de onderzoeksresultaten kunnen bezien op welke wijze de organisatie en werkwijze van de Raad verder verbeterd kunnen worden.

*

Hierbij zenden wij u de voor-rapportage van de secretaris, die wij op onze jaarvergadering van 24 april jl. hebben besproken. Dit overleg heeft geleid tot de volgende conclusies:

1. De maatschappelijke profilering van de Raad

De Raad moet een **gezaghebbende** organisatie zijn voor de media (vorming en aanscherping van journalistieke moraal), de burgers (vertrouwenwekkende klachtinstantie) en de overheid (waken over een goede 'waakhondfunctie' van de journalistiek in onze democratie). Daarbij moet de Raad **snel** en **adequaat** te werk gaan.

Dat houdt in dat de Raad zijn taken verder moet uitwerken, resp. uitbreiden met:

- het actief ontwikkelen van actuele richtlijnen en ethische normen, deelnemen aan de publieke en journalistieke meningsvorming en initiatieven nemen;
- het opkomen voor aanzien en vrijheid van de pers in het maatschappelijk debat en naar instanties die deze willen aantasten;
- (in beperkte mate) voorlichting, onderwijs en publicaties over ethiek, gedragsregels en het belang van de pers.

De Raad moet zich naar buiten toe met name profileren door het hebben van een '**herkenbaar gezicht**'. Voorts zal de Leidraad van de Raad telkens moeten worden aangepast aan de actualiteit, ten einde aan gezag te winnen.

In verband met het voorgaande verdient een nauwe samenwerking met de partners in het 'drieluik zelfregulering' te weten het **MediaDebat** en de **Nieuwsmonitor** aanbeveling. Die samenwerking kan overigens ook dienstig zijn bij de voorbereiding van ambtshalve uitspraken.

2. De klachtenprocedure

Bij vergelijking met de onderzochte landen zijn er verschillende kenmerken die in het oog springen. De meeste landen kennen een **vereenvoudigde procedure** voor de afdoening van specifieke klachten en de mogelijkheid tot **herziening**.

Op deze punten is aanpassing van onze procedure wenselijk en zullen de mogelijkheden daartoe verder worden uitgewerkt.

Met uitzondering van België kennen de landen echter géén **mondelijke procedure**. Wij zijn van mening dat het horen van partijen van grote betekenis is voor onze klachtenprocedure. De klager voelt zich door het geven van een mondelinge toelichting serieus genomen en echt gehoord. Bovendien is het onze ervaring dat de mondelinge behandeling – waarin partijen hun standpunten kunnen toelichten en de raadsleden aan partijen vragen kunnen stellen – een belangrijke bijdrage levert aan de oordeelsvorming over de zaak. Hoewel het houden van een mondelinge behandeling de duur van de procedure – in verhouding tot de onderzochte landen – enigszins verlengt, moet de praktijk op dit punt niet worden gewijzigd.

Ook nu al wordt steeds meer **bemiddeld**, niet alleen door de voorzitter van de Raad als een klacht formeel is ingediend, maar ook door de secretaris van de Raad in de voorfase van de klachtenprocedure. Deze lijn zal worden doorgezet. (nb. vanwege zijn bevoegdheid tot bemiddeling wordt de Belgische secretaris ook ombudsman genoemd)

De meeste landen kennen geen mogelijkheid tot het opleggen van **sancties**. Die mogelijkheid moet ook hier niet geopend worden. Wel moet een steviger **publicatiegebod** worden nagestreefd. Dit zou kunnen worden gerealiseerd door ter zake afspraken te maken met de uitgevers. Een wettelijke regeling is (vooralsnog) niet wenselijk.

3. Het zelfreinigend vermogen

Het is niet alleen de taak van de Raad om de burger te bedienen, maar zeker zo belangrijk is het om de **media scherp te houden**. Deze taak krijgt momenteel te weinig accent en daarin moet dringend verandering komen.

In dit kader is relevant dat – vanwege de ontwikkelingen op het gebied van nieuwe media, burgerjournalistiek en cross media – de media steeds breder en indringender worden. Dit brengt mee dat de ontwikkeling en bewaking van de journalistieke mores extra aandacht van de Raad verdienen.

Ook op dit punt is nauwere samenwerking met het **MediaDebat** wenselijk. Verder is voorgesteld dat de Raad bij een gegrond-verklaarde klacht aan de betrokken redactie zal aanbieden de inhoud van de uitspraak te komen toelichten.

Voorts is van groot belang dat de **samenstelling** van de Raad bij alle betrokkenen vertrouwen wekt. Waar het de journalistleden betreft, zal (verder) worden gewerkt aan een brede vertegenwoordiging van de sector. Daarnaast zal de benoeming van niet-journalistleden worden gewijzigd. Het voorstel dat nu voorligt, is dat de ene helft van deze leden dient te bestaan uit personen met een zekere binding met de mediawereld. De andere helft zal bestaan uit zogeheten '**publieke leden**', zoals de onderzochte landen – met uitzondering van Duitsland – die kennen. Voor de werving wordt gedacht aan een open sollicitatieprocedure.

4. Bemensing

De Raad heeft voor de uitbreiding van zijn taken een grotere bemensing nodig. In het afgelopen jaar is herhaaldelijk gediscussieerd over het instellen van een **ombudsman**, waarbij voornamelijk is gedacht aan het zogeheten 'Zweedse model'. Bestudering van dat model heeft geleid tot de volgende bevindingen:

- de Zweedse ombudsman bemiddelt nauwelijks;
- de procedure bij de Zweedse ombudsman is louter schriftelijk;
- de Zweedse ombudsman kan alleen klachten afwijzen, maar niet toewijzen;
- de procedure bij de Zweedse ombudsman duurt ca. 3-4 maanden en de toewijzing van een klacht (waarover de Zweedse Press Council beslist) duurt ten minste 6-7 maanden.

Om deze redenen zijn wij van oordeel dat het invoeren van een ombudsman naar Zweeds model niet zal leiden tot een verbetering van de zelfregulering en daarom moet worden afgewezen.

Dit neemt niet weg dat een duidelijke woordvoerder van de Raad (zie ook hiervoor onder 1.) noodzakelijk is.

Een mogelijke oplossing is om de taken onder te brengen bij een driemanschap – bestaande uit een jurist, een journalistlid en een 'publiek lid' – dat de versterking van de Raad in het bijzonder in zijn portefeuille heeft en uit zijn midden een voorzitter kiest, dan wel één persoon met die taken te belasten.

Naar onze voorlopige conclusie verdient het niet de voorkeur ook de (eerstelijns) klachtenbehandeling onderdeel van de hiervoor bedoelde taken te laten zijn. Om die reden lijkt ons de benaming 'ombudsman' niet op zijn plaats, maar kan bijvoorbeeld worden gedacht aan de titel '**ombudsfunctionaris**': een verschil in nuance, waarmee tevens verwarring met de Stichting Media Ombudsman Nederland zoveel mogelijk kan worden voorkomen.

Voor de goede orde: wij zijn van mening dat een niet van de Raad deel uitmakende ombudsman in ieder geval moet worden afgewezen.

5. Financiering

Uitbreiding van de bemensing én uitbreiding van de taken van de Raad op het gebied van profilering, de klachtenprocedure en het versterken van het reinigend vermogen binnen de beroepsgroep zijn alleen mogelijk indien het budget voor de Raad op structurele basis aanzienlijk wordt vergroot.

Gelet op de duidelijke taak van de Raad ten dienste van de overheid, achten wij inmiddels een **partiële overheidsfinanciering** gewenst, mits de onafhankelijkheid van de Raad ten opzichte van de overheid gewaarborgd wordt. De mogelijke verdenking dat de Raad – in verband met de huidige financiering door de branche zelf – niet voldoende onafhankelijk zou zijn van de sector, wordt daarmee verminderd, zoniet weggenomen.

Taak van de overheid

Het Stichtingsbestuur – en daarmee de sector, die immers in de stichting participeert¹ – en de Raad voelen zich verantwoordelijk voor de zelfregulering van de media. De overheid kan wellicht behulpzaam zijn bij het inspireren van de nieuwe media en – voor zover nodig – traditionele media om deel te nemen aan de zelfregulering.

Tot slot

Uit het voorgaande kunt u opmaken dat wij druk doende zijn het functioneren van de Raad voor de Journalistiek, mede in relatie tot de twee partners in het 'drieluik zelfregulering', te versterken. Een en ander zal nu spoedig nader worden uitgewerkt, zodat wij de voorgestelde wijzigingen op afzienbare termijn kunnen realiseren. Overigens dient een en ander nog wel met de participanten in de Stichting te worden doorgesproken.

Uiteraard zijn wij bereid een en ander nader mondeling toe te lichten op 7 mei a.s. Graag maken wij daartoe met u een afspraak.

Met vriendelijke groet,

T.G.G. Bouwman

T.G.G. Bouwman, voorzitter bestuur Stichting Raad voor de Journalistiek
mr. A. Herstel, voorzitter Raad voor de Journalistiek

* Vanwege de omvang daarvan is dit voorrapport niet bij deze publicatie bijgevoegd. Het stuk zal afzonderlijk worden gepubliceerd als rapport 'Vergelijkend onderzoek naar Raden voor de Journalistiek in West Europa'.

¹ In de Stichting Raad voor de Journalistiek participeren de volgende organisaties: de Nederlandse Vereniging van Journalisten (NVJ), het Nederlands Genootschap van Hoofdredacteuren (het Genootschap), het Nederlands Uitgeversverbond (NUV), de Nederlandse Omroep Stichting (NOS), de Nederlandse Nieuwsblad Pers (NNP), de Stichting Regionale Omroep Overleg en Samenwerking (ROOS), het Algemeen Nederlands Persbureau (ANP), RTL Nederland, SBS Broadcasting en Planet Internet.

08 MEI 2008

7707

Het bestuur van het Stimuleringsfonds voor de Pers
t.a.v. de heer dr. G.W. Noomen, voorzitter,
Prinsessegracht 19
2514 AP Den Haag

Hogebrinkerweg 23 c
3871 KM Hoevelaken

t 033 4481650
f 033 4481652
e nnpnl@nnp.nl
w www.nnp.nl

Bank 30.30.16.841
K.v.K. Gooi en Eemland 404 10028

Hoevelaken, 2 mei 2008

Onderwerp: Persbrief minister Plasterk van OCenW

Geacht bestuur,

Zoals u zich kunt voorstellen, stellen wij het als NNP, de landelijke organisatie van lokale nieuwsmedia, zeer op prijs met het Stimuleringsfonds voor de Pers te mogen meedenken over de mogelijke inhoud van de persbrief richting minister Plasterk van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap.

Onze reactie heeft door omstandigheden wat langer op zich laten wachten dan de bedoeling was, hetgeen hopelijk niet tot een algemene vertraging zal leiden.

Voor de ordelijkheid zullen wij ingaan op de door u ons voorgelegde vraagpunten in de door u gehanteerde volgorde, aan het eind gevolgd door enkele algemene opmerkingen.

1. Innovatie van de pers

Op hoofdlijnen kunnen wij instemmen met de analyse die in het rapport 'De Krant Doorgeklikt' wordt gemaakt. Ook wij hebben – ook vanuit innovatieve ontwikkelingen in onze branche – vastgesteld dat de noodzaak groot is om ook (of misschien wel: juist) in lokale situaties gebruik te maken van audiovisuele en interactieve middelen, toegepast in internetachtige omgevingen en mede gericht op mobiele communicatiedragers. Multimedialiteit, zo is ons in de praktijk gebleken, vraagt nieuwe initiatieven en vooral innovatieve uitwisselingsprocessen. Belangrijk hiaat is in onze optiek echter dat het rapport zich uitsluitend heeft gericht op de situatie van de dagbladsector. Die situatie is op een aantal wezenlijke onderdelen anders en veelal onvergelykbaar met de sector van de betaalde en onbetaalde nieuwsbladen. Neemt niet weg dat wij de mening zijn toegedaan dat onze sector overheidssteun niet kan ontberen, zeker waar het gaat om aspecten van continuïteit, ontwikkeling en innovatie van nieuwsbladen in hun decennialang bevochten positie als hoeder van de lokale democratie en als dragers van de culturele identiteit. Wij willen de landelijke politiek dan ook met klem vragen om deze doelstelling beleidsmatig aandacht te geven en de mogelijkheid tot financiële ondersteuning te bieden via het Stimuleringsfonds voor de Pers.

In de tussentijd staat de NNP echter niet stil, hetgeen moge blijken uit het recent gehouden pilotproject Innovatie, waarvan de uitkomsten volop kansen bieden voor een ontwikkeling van lokale media richting interactieve participatie van lezers op zowel journalistiek als commercieel gebied.

Maar er is nog een aantal open einden. Een van de belangrijkste wensen die momenteel leeft is in overleg met het Stimuleringsfonds voor de Pers op korte termijn een vergelijkbaar rapport als 'De Krant Doorgeklikt' samen te stellen, maar dan specifiek gericht op de stand van zaken in de nieuwsbladsector in Nederland. Specifieke aandacht zou daarbij kunnen uitgaan naar dreigende witte vlekken in de informatievoorziening in bepaalde regio's in Nederland. Verder bestaat bij de NNP op korte termijn dringend behoefte aan financiële ondersteuning voor het meerjarig uitvoeren van het door ons in grote lijnen al geformuleerd innovatieproject 'Knooppunt Onbegrensd', hetgeen in thematische zin al iets aangeeft over de te verwachten en te ontwikkelen infrastructuren en toepassingsmogelijkheden van (ver)nieuw(end) mediagebruik. De nadruk zal daarbij vooral liggen op crossmediale toepassingen van de lokale informatievoorziening. Daarnaast beschouwen wij de vernieuwing van de interactieve platformfunctie van de NNP als branchevereniging, en als facilitator en aanjager van innovatieprocessen bij de leden als onontbeerlijk. Iets wat alleen gerealiseerd kan worden met steun van de overheid en dan met name via organisaties als het Stimuleringsfonds voor de Pers.

2. Zelfregulering

De NNP is de mening toegedaan dat het goed is dat er een instantie bestaat als de Raad voor de Journalistiek en dat deze waar nodig is versterkt dient te worden. Tegelijkertijd zijn wij kritisch ten opzichte van het laten ontstaan van vergelijkbare initiatieven en instanties, waarbij een overlap van competenties zou kunnen dreigen. In het ergste geval zouden situaties kunnen ontstaan waardoor lezers c.a. door de bomen het spreekwoordelijke bos niet meer zien, waardoor – om bij nog even bij de spreekwoordelijke terminologie te blijven – de bijl wordt gelegd aan de wortel van het begrip regulering in het algemeen. Verder dient te worden opgemerkt dat wij gezien onze sterke positie in de lokale samenleving in eigen kring voortdurend een pleidooi houden voor de eigen verantwoordelijkheid van uitgever en nieuwsblad. Wij hebben als NNP dan ook niet alleen een boodschap voor onze burgers, maar hebben dat ook voor onze uitgevers/leden.

3. Wenselijkheid/mogelijkheid van mediafonds voor journalisten in conflictgebieden

Juist daar wij als organisatie van lokale media fungeren is dit onderwerp voor ons niet van toepassing. Dat neemt niet weg dat wij onze maatschappelijke verantwoordelijkheid nemen en inmiddels ook in praktische zin hebben genomen ten aanzien van de ondersteuning van journalistieke ontwikkelingen en uitgeverij-ondersteunende lokale initiatieven in internationaal verband. Internationale, praktische ondersteuning op lokaal niveau zijn ons niet vreemd. Onze betrokkenheid bij Wit-Rusland (Belarus) is daarvan een goed voorbeeld.

Buiten de door het Stimuleringsfonds voorgelegde vraagpunten, zijn er nog wel enkele zaken die volgens ons de nodige (politieke) aandacht behoeven. Zo hebben wij in 2007 de fracties in de Tweede Kamer verzocht het wetsvoorstel op de stilzwijgende verlenging van abonnementen dusdanig aan te passen dat betaalde nieuwsbladen een nader te bepalen uitzonderingspositie toebedeeld krijgen. Bij deze een herhaling van dit verzoek.

Ook de digitale doorgifte van het lokale tv-signaal blijft een probleem. Al enkele jaren wordt lokale uitgevers die een kabelkrant exploiteren voorgespiegeld dat het technisch nog niet mogelijk is, maar dat er een pilotproject gehouden zal gaan worden om het nader te onderzoeken.

Vervolgens wordt de bewuste kabelexploitant overgenomen en beginnen de toezeggingen van voren af aan. Dit jaar speelt opnieuw hetzelfde en is voor de derde of vierde keer een pilotproject aangekondigd. Wij verzoeken de overheid nadrukkelijk de kabelexploitanten de digitale worst die lokale uitgevers wordt voorgehouden eens en voor altijd te annexeren, door de Mediawet zodanig aan te passen dat digitale doorgifte van het lokale tv-signaal per direct verplicht wordt. De overheid zou de kabelexploitanten wellicht ook in financiële zin een steuntje in de rug kunnen geven. Voor enkele uitgevers van de NNP is digitale doorgifte van het signaal van levensbelang;

zij verliezen op dit moment in hoog tempo adverteerders, omdat de analoge dekking in een nog sneller tempo aan het teruglopen is; de kabelkrantbranche wordt op dit moment in sneltreinvaart om zeep geholpen.

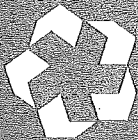
Aandacht vragen wij verder voor een versterking van de lokale nieuwsmedia door een praktische instelling van overheden. Gemeenten en gemeentebesturen (en andere overheden trouwens ook) neigen er steeds meer toe advertentiepagina's en -campagnes aan te bieden aan die uitgever die de laagste tarieven hanteert. In veel gevallen, zo is ons gebleken, is er sprake van een verkapte vorm van oneigenlijke concurrentie op basis van selectieve argumentatie. De NNP pleit er dan ook voor dat overheden op basis van objectieve criteria, zoals dekkings- en leesbereikcijfers, verantwoorde keuzes maken. In de praktijk blijkt dat landelijke uitgevers, die opereren op de lokale markt, maar daarmee nauwelijks enige relatie hebben, hun pagina's tegen dumptarieven aanbieden. Daarmee verwordt de lokale uitgever, die al decennialang en soms meer dan een eeuw al tot in de haarvaten van zijn bedrijf deel uitmaakt van de lokale samenleving, tot een speelbal van partijen die bewust de markt vervuilen. Met andere woorden: wat ligt meer voor de hand dan dat de overheid – op welk niveau dan ook – campagnes inkoopt bij de eigen, lokale uitgever? Dit zou beter passen bij een overheid die de ambitie heeft om per 2010 een duurzaam inkoopbeleid te voeren. Veel is de NNP er aan gelegen om het vakmanschap en niveau van de journalistiek en journalistieke uitingen zoals fotografie en audiovisuele toepassingen bij de aangesloten leden te stimuleren. Wij hielden en houden cursussen die dat ten doel hebben. Ook in de toekomst willen we dat blijven doen, om op die manier de inhoud van de krant en andere uitingen op een hoger plan te brengen, de leesbaarheid te vergroten en in kwalitatief opzicht steeds meer in kwalitatieve zin tot hoeder van de lokale democratie te evolueren. We zijn niet altijd in staat dat zelf te bekostigen. Steun via het Stimuleringsfonds blijft daarbij onontbeerlijk.

De pluriformiteit van het vaderlandse medialandschap is ons inziens van groot belang. We zien tegelijkertijd dat die pluriformiteit op veel niveaus onder druk staat. Mediaconcentratie met – te vaak marktbederf tot gevolg vormt een directe bedreiging voor lokale uitgevers die tenslotte als eerste in de keten van media-aanbieders en tegelijkertijd het dichtst bij de lezers staan. Lokale democratie staat of valt met het kwalitatieve niveau van de lokale nieuwsvoorziening. Als NNP willen wij ons blijvend inzetten voor die positieve impuls waardoor de lokale krant kan functioneren zoals men mag verwachten.

Ik hoop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd. Mocht u echter nog vragen hebben, laat het mij dan weten.

Met vriendelijke groet,
Namens het bestuur van de NNP,

Paul Bos,
Directeur NNP

BLADWIJZER

Vereniging van zelfstandige tijdschriftuitgevers

Postadres

Bladwijzer | Dr G.W. Deys

Tentersstraat 5, 1071 DX Amsterdam

Secretariaat

Carminx.Deys@bladwijzer.org

006 586 4314 | 020 672 3705

Website

www.bladwijzer.org

Aan | Afzender Tentersstraat 5, 1071 DX Amsterdam

Stimuleringsfonds voor de pers
t.a.v. Dr G.W. Noomen
Prinsessegracht 19
2514 AP Den Haag

Amsterdam, 18 juni 2008

Geachte heer Noomen,

Naar aanleiding van de voorbereiding op de persbrief voor het ministerie van OC & W (met kenmerk 17605) heeft het bestuur van Bladwijzer de hieronder opgenomen reacties geformuleerd.

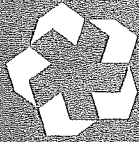
Daarnaast maken wij graag van de gelegenheid gebruik u te wijzen op de diverse knelpunten die naar voren zijn gekomen bij een onderzoek naar problemen bij de zelfstandige uitgevers van periodieken. Het betreft onder meer:

- Redactionele zaken (stroomlijning van het redactieproces, -statuten, freelance contracten, uitgeefplan en beschrijving bladmix)
- Ondernemerschap (bedrijfsvorm, contracten met grafimedia, bedrijfsplan opstellen, financiële en juridische zaken)
- Internet (bouwen van website, digitaliseren van uitgaven etc., bijhouden van nieuwe ontwikkelingen, investeringen)
- Juridische zaken en verzekeringen
- Advertentieacquisitie (problemen met exclusiviteitscontracten met grote uitgevers)
- Distributie en losse verkoop
- Opleidingen en cursussen
- Auteurs- en beeldrecht

Graag zouden wij in de nabije toekomst gezamenlijk enkele van deze knelpunten aanpakken. Ook inzicht in 'subsidieland' zien wij als een interessant thema om (samen) uit te werken.

Met hartelijke groeten,
namens het bestuur van Bladwijzer

C.T. Deys
directeur
Postbus 279
1400 AG Bussum
info@bladwijzer.org

BLADWIJZER

Vereniging van zelfstandige tijdschriftuitgevers

Postadres

Bladwijzer | Des Clic Days
Tennestraat 5-671 BX Amstelveen

Secretariaat

GeenDesDays info@bladwijzer.org
06 5180 1914 020 672 2706

Website

www.bladwijzer.org

1. Innovatie van de pers

Het bestuur van Bladwijzer deelt de mening dat er een transformatieproces gaande is. Dit is niet exclusief voorbehouden aan de kranten, maar geldt voor het hele medialand. Wat de schoenlepel functie betreft meent het bestuur dat dit in sommige gevallen zeker kan bijdragen tot behoud van (maatschappelijke) informatievoorziening. Omwille van een gezonde marktwerking is het wel van belang dat ondersteuning van tijdelijke c.q. projectmatige aard blijft. Omdat niet iedere uitgever gemakkelijk zijn weg kan vinden in 'subsidieland' en het traject vaak te tijdrovend is, acht het bestuur het tevens van belang dat de procedures duidelijk, transparant en eenvoudig zijn.

2. Zelfregulering

Het bestuur van Bladwijzer is niet bekend met het drieluik zelfregulering en heeft naar aanleiding van dit vraagpunt derhalve geen antwoord geformuleerd.

3. Mediafonds journalisten in conflictgebieden

Deze kwestie behoort niet tot het operationele gebied van Bladwijzer. Het bestuur is echter van mening dat het hierbij niet om voldoende financiële middelen gaat, maar eerder om redactionele keuzes. Indien een dergelijk fonds niet geheel onafhankelijk is, dreigt het gevaar dat er discussie ontstaat over politieke geaardheid van diverse media en politieke invloed op het redactiebeleid. Het bestuur realiseert zich dat, mede in verband met de hoge kosten, het uitzenden van journalisten naar conflictgebieden steeds minder vaak geschiedt, waardoor wij mogelijk steeds afhankelijker worden van niet geheel objectieve informatiebronnen.